

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК - XII КЛАС,

ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК - ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебните програми по румънски език като първи чужд език са разработени в съответствие с единната обща философия на програмите по различните учебни предмети и съобразно ДООИ по чужди езици за гимназиален етап, XII клас, трето равнище.

Учебната програма съдържа следните раздели:

- I. Общо представяне
- II. Цели на обучението по румънски език
- III. Очаквани резултати от обучението
- IV. Учебно съдържание
- V. Специфични форми и методи за оценяване на постиженията на ученика
- VI. Методически указания за прилагане на учебната програма.

Обучението по румънски език като първи чужд език в XII клас на профилираните гимназии и паралелките с интензивно изучаване на чужд език се осъществява в рамките на предвидените часове. Обучението по румънски език има за цел да постигне комуникативните умения от III равнище, описани в ДООИ за УС. Учебната програма предвижда доразвиване и надграждане на уменията, постигнати в XI клас. Учебното съдържание предвижда както затвърдяване на вече придобитите езикови познания, така и въвеждане на нови понятия, необходими за работата на това ниво.

Обучението по румънски език допринася за общото културно и интелектуално развитие на учениците, формира у тях езикова култура, култура на общуване, възпитава уважение към културното разнообразие. Това обучение има за цел придобиване на езикови познания и комуникативна компетентност, както и умения за самостоятелна работа или работа в група, за развиване на творчески дух, за правене на преценка и критика, за взимане на решения.

Обучението по румънски език е тясно свързано с обучението по родния език, като придобитите умения на родния език служат за опора през учебния процес. Голямо значение има и междупредметната връзка, която разширява езиковите и културните знания. От друга страна, интензивното изучаване на езика води до добро владение, което позволява използването на румънски език като средство за изучаване на други дисциплини.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО РУМЪНСКИ ЕЗИК.

В процеса на обучението в XII клас продължава:

- Осмислянето и разширяването на езиковите познания съответно от XI клас
- Усъвършенстването на придобитите умения за слушане, писане, говорене и четене
- Придобиването на нови социокултурни и комуникативни умения
- Чуждият език се ползва като средство за обучение

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание			
Кол.1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
ЯДРА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ НА НИВО УЧЕБНА ПРОГРАМА	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ	ОСНОВНИ НОВИ ПОНЯТИЯ	КОНТЕКСТ И ДЕЙНОСТИ ЗА ЦЯЛОТО ЯДРО И/ИЛИ ЗА ЦЯЛАТА ПРОГРАМА	ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
С Л У Ш А Н Е	1. Разбира основната информация в изказвания, коментари и дискусии, предавания, филми, откъс от художествено произведение Проследява главната линия на аргументация Определя вида на текста и разпознава характеристиките на съответния стил Разпознава основните действащи лица 2. Разбира в подробности разговори и изказвания в пряк или косвен контакт; разговори по телефона и съобщения по телефонен секретар • Прави изводи за поведението, състоянието, чувствата на събеседника или говорещия и реагира адекватно. 3. Разбира в подробности специализирани текстове от различни научни области, свързани с предмети, изучавани на румънски език 4. Разбира конкретна информация от текстове на стандартен език: филми, спектакли, предавания	Теми, в рамките на които учениците четат, пишат, говорят, слушат: • Проблеми на работната среда; • Професии; • Животът в училището; • Спомени, свързани с него; • Първи емоции; • Разочарования; • Светът на другите; • Съпричастие и разбиране; • Човечност; • Свободата; • Любовта; • Минало и бъдеще.	• RECAPITULARE CE PROFESIE SA ALEG HORA	На учениците трябва да бъде дадена възможност: Да работят индивидуално, по двойки, в малки и големи групи. Да слушат и четат оригинални литературни текстове. Да общуват в ситуации в и извън учебната среда. Да водят кореспонденция на румънски език. Да използват материали от различни информационни източници (радио, телевизия, вестници, списания, Интернет), както и филмирани версии на изучавани литературни произведения. Да изграждат стратегия за учене. Да оценяват и да се самооценяват, като анализират допуснатите грешки. Да работят върху различни материали, да ползват източници и справочници. Да се запознаят с основните проблеми в развитието на румънската литература и с исторически събития, обуславящи литературата през изучавани периоди и да се	<i>Български език и литература</i> - изучаването на румънската литература се базира на вече усвоените познания за: текстови разновидности, жанр, периоди и течения в литературата, методи за анализ на литературни произведения. <i>История и цивилизация</i> - в съпоставка с изученото по история да затвърдят знанията си за историята на Румъния. <i>Философия</i> - в съпоставка с изученото по философия да задълбочат познанията си върху човешките ценности и проблемите пред личността. <i>Информатика и информационни технологии</i> – да използват знанията си по информатика за работа с компютри и Интернет. Знанията и уменията по български език и литература, философия и гражданско образование обслужват работата по румънска литература при

				запознат с основни произведения, включени в програмата. Да откриват актуална проблематика в изучаваните творби и да я съпоставят с образи на съвременната култура. Да пишат есе върху зададена или избрана от тях тема, както и есе коментар на литературен текст.	създаване на аргументативни текстове.
Ч Е Т Е Н Е	1. Разбира основната информация от публицистични, научнопопулярни и художествени текстове на стандартен език Разпознава характеристиките на съответния жанр. Проследява сюжетната линия, определя основните моменти, героите, систематизира информация и прави изводи . 2. Разбира в подробности официални писма, научнопопулярни и специализирани текстове, свързани с изучаваните на езика предмети, художествени произведения, текстове от вестници и списания. Разпознава характеристиките на книжовния, стандартния и разговорния език. Разграничава основните моменти, определя действащите лица, прави изводи за тяхната позиция. Интерпретира смисъла на текста. 3. Намира конкретна информация в публицистични, научнопопулярни, специализирани и художествени текстове. Синтезира и систематизира информация. Сравнява информация от различни източници	1. Учениците трябва да : а) разпознават при четене и слушане текстовете разнообразност; б) разбират новини, репортажи, дискусии, разговори, интервюта, художествени, документални, научно-популярни филми, спектакли; в) четат и разбират литературни произведения и откъси, както и специализирани несложни текстове, свързани с изучаваните на езика предмети; г) водят бележки, пишат официални писма, изготвят доклади, пишат есе по зададена тема или като коментират литературен текст; д) водят разговори с един или повече събеседници, в пряк контакт или по телефона, излагат и коментират информация. 2. Учениците трябва да придобият знания и умения за анализ и интерпретация на литературни текстове,	LITERATURA ROMANA MIHAI EMINESCU CANTECUL VARSTELOR		

Г О В О Р Е Н Е	1. Участва в спонтанни разговори или дискусии: • Изразява и отстоява мнението си. • Предлага решения. • Проявява толерантност към мнението на другите. • Проявява отношение към проблемите на събеседника, като изразява чувства, намерения, мнения. 2. Прави разширени подготвени изказвания • Анализира, коментира, прави обобщения върху литературен текст, като се съобразява със специфичните за жанра методи. • Анализира и обобщава информация от специализирани текстове, сравнява различни източници. 3. Отговаря на въпроси, свързани със собствената му личност, образование, проекти, в рамките на събеседване. • Придържа се към темата. • Изразява се ясно и уверено. • Аргументира мнението си. 4. Изразява се с правилно произношение, подходяща интонация на стандартен език, подбира подходящи езикови средства, прилага компенсаторни стратегии	както и за писане на есе. 3. Придобиват знания за съвременната румънска литература. 4. Усвояват основни понятия на румънски език, свързани с културното, политическото и религиозното наследство на Румъния. 5. Чрез изучаване на оригинални художествени текстове учениците четат, мислят, говорят и пишат на румънски език по различни въпроси. Умеят да анализират и коментират основните проблеми в текста. Прилагат различни стратегии за четене в зависимост от текста. В разговор или дискусия аргументират мнението си и използват подходящи изразни средства. Пишат есе, коментирайки откъси от литературни произведения. 6. Роли, които учениците изпълняват в общуването: • читател • коментатор • зрител, слушател • събеседник в разговор • участник в дискусия	ARTA ROMANEASCA		

П И С А Н Е	1. Пише есе, в което изразява и аргументира лично мнение, позовава се на факти и източници. Пише есе върху кратък литературен текст или откъс. Пише есе по тема, свързана с проблеми от обществения живот, образованието, културата, общочовешки проблеми. 2. Пише кратък доклад. Използва информация от различни източници. Подбира и синтезира информация. Излага фактите точно, последователно и логически свързано. Коментира, изразява мнения, прави изводи 3. Пише лични и официални писма по проблеми, които го засягат. Изразява позиции и изказва мнения. Излага факти и привежда доводи. Прави изводи и предложения. 4. Съобразява езиковите средства, които използва, с основните изисквания за писмено общуване, пише с отговарящи на чуждоезиковите норми за правопис и пунктуация			BRANCUSI RECAPITULARE	

V. СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА.

1. Слушане

• Оценяват се уменията на учениците да разбират и да извличат основна информация в изказвания, коментари и дискусии, предавания, филми, художествени произведения

• Оценяват се уменията на ученика да разбира конкретна информация от разговори, изказвания, а също и от специализирани научни текстове по предмети, предавани на езика.

2. Четене

Оценяват се:

• Уменията на ученика да разбира и систематизира основната информация от научнопопулярни, публицистични и художествени текстове

• Уменията на ученика да разбира в подробности информацията от текстове на официални писма, научно популярни, специализирани и литературни текстове в рамките на изучаваните теми

• Уменията да намира конкретна информация в научнопопулярни и специализирани текстове по предмети, изучавани на езика.

Рецептивните умения се оценяват чрез:

• Текстове (избирани на верен отговор след предварително прочетен текст)

• Задачи за лексикален и лингвистичен анализ

• Попълване на липсващи думи в текст

• Подреждане на разбъркани реплики в диалог

• Попълване на таблици

• Отговор на въпроси върху предварително прочетен или чул текст.

3. Говорене

Оценяват се уменията на ученика:

• Да участва в пряк контакт с един или повече събеседници в различни ситуации, да участва в спонтанни разговори, дискусии, изразявайки собствено становище.

• Да се съобразява с регистъра на общуване, с нормите и правилата на румънския език.

4. Писане

Оценяват се уменията на ученика:

• Да създава смислово свързани писмени текстове съобразно текстовите разновидности

• Да използва подходящи изразни средства, да употребява правилно езикови форми и структури, пунктуация.

Продуктивните умения се оценяват чрез:

• Предаване съдържанието на предварително прочетен или чул текст

• Разговор по зададена тема

• Съставяне на писмен текст (есе, съчинение) по зададена тема

• Отговаряне на въпроси, свързани с ежедневието и бита.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Организацията на учебната дейност трябва да отговаря на потребностите на учениците за овладяване на знания за езика и изграждане на умения за ползването му като средство за общуване, обучение и професионална дейност.

В процеса на работа се препоръчва:

• Използване на автентични текстове за слушане и четене

• Прилагане на следните форми на работа: по двойки, по групи, индивидуално

• Насърчаване желанието на учениците за самостоятелна работа и самооценка

• Прилагане на аудио-визуалните средства в процеса на обучение

• Отдаване предпочитание на свободните разговори и на задачите за самостоятелно изразяване в писмена форма

При преподаване на епохите и основните им представители е необходимо учениците да се запознаят с тях чрез адаптирани текстове, без да се изисква анализ на произведенията или откъси от тях.